

KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE

Landskapslagstiftning om yrkesexamina

1996-97

1995-96

nr 2

HM nr 27

SAMMANFATTNING

Motionen

I ltl Anne-Helena Sjöbloms m.fl. hemställningsmotion föreslås att lagtinget hos landskapsstyrelsen hemställer om att en landskapslag om yrkesexamina stiftas i brådskande ordning.

Utskottets förslag

Utskottet föreslår att motionen förkastas.

UTSKOTTETS SYNPUNKTER

I motionen hänvisas till den lag om yrkesexamina som trädde i kraft i riket i maj 1994. Genom lagen reformerades yrkesexamenssystemet så att det infördes examina som är oberoende av sättet på vilket man förvärvat sin yrkesskicklighet och som avläggs vid fristående yrkesprov som ordnas för examen. Syftet är att de som förvärvat sin yrkesexamen genom arbetslivs- eller annan erfarenhet skall vara jämlika med dem som fått formell utbildning. Examen kan enligt lagen om yrkesexamen vara antingen yrkesinriktad grundexamen som jämföras med sådan examen som avläggs inom den grundläggande yrkesutbildningen eller yrkesexamen repektive specialyrkesexamen som båda kräver större yrkeskunskaper.

För ordnandet och övervakningen av examina tillsätter utbildningsstyrelsen examenskommissioner som antingen kan vara riksomfattande eller regionala. Majoriteten bland medlemmarna i kommissionerna skall företräda arbetslivet men även lärarna skall vara företrädare i kommissionerna. Utbildningsstyrelsen bestämmer inom vilka branscher examenskommissioner skall upprättas samt vilket deras verksamhetsområde skall vara. Kommissionerna ordnar i praktiken inte själva examina utan anlitar i regel läroanstalter för ändamålet. I riket verkar för närvarande sammanlagt 105 examenskommissioner.

Enligt vad utskottet fått erfarat har landskapsstyrelsen övervägt att även på Åland införa ett system för yrkesexamen. Eftersom den som önskar avlägga yrkesexamen redan idag har möjlighet att delta i de examensprov som ordnas i riket och i vissa fall även har möjlighet att genom förmedling av Ålands kursinstitut avlägga prov på Åland samt med beaktande av att behovet av särskilda examina ordnas på Åland förefaller relativt litet

har landskapsstyrelsen gjort bedömningen att det ovan beskrivna systemet är för byråkratiskt och tungrott för att införas också i landskapet. Därtill finns i de yrkesutbildande skolorna goda möjligheter till fortbildning och vidareutbildning. Dock föreslås i landskapsstyrelsens förslag till budget för 1997 under moment 26.72.22 ett nytt anslag för läroavtalsutbildning om 300.000 mark som också skall kunna användas för beredning och utveckling av frågor om yrkesexamina och även för anordnande av yrkesexamen.

Utskottet delar landskapsstyrelsens uppfattning att behov av ett eget system för yrkesexamen inte för närvarande föreligger. Utskottet finner dock skäl för att landskapsstyrelsen kontinuerligt följer utvecklingen och vid behov vidtar åtgärder. Därtill är det enligt utskottets mening angeläget att landskapsstyrelsen informerar om möjligheterna att avlägga yrkesexamen.

ÄRENDETS BEHANDLING

Lagtinget har den 3 april 1996 inbegärt kulturutskottets yttrande över nämnda motion.

Utskottet har i ärendet hört överinspektören Gösta Helander, föreståndaren för Ålands kursinstitut Monica Nordqvist samt rektorn Sture Skogberg.

I ärendets avgörande behandling deltog ordföranden Lundberg, vice ordföranden Viveka Eriksson samt ledamöterna Eklöv, Holmberg och Liljehage.

UTSKOTTETS FÖRSLAG

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet

att Lagtinget förkastar hemställningsmotion nr 27/1995-96.

Mariehamn den 12 november 1996

Ordförande

Gunnar Lundberg

Sekreterare

Susanne Eriksson